

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős: PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóirodái: Sáschenyl-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN: Égész évre 14 koronk. Fél évre 7 " Negyed évre 3 kor. 50 Egy hónapra 1 " 20

Magyar katonák dicsősége.

Makó, okt. 22.

A mélabus lengyel tájakon, melyeket sódde, esővel, hóval lepett meg az ősz elő, szűret haviban kiderült az ég és ki az isteni irgalom. A mélabus lengyel tájakon a világhosszok nap és a tűzölő lelki magyar katonák jóvoltából mint egy rejtetes nagy szőlőfűrt, zöldes szemek millióiból álló, érik közel szűretre az orosz hadsereg. Forró könny, meleg vér és hideg verejték öntözi a lökét; puskák kis lobbanása, ágyuk lángszélje, emberi testekben átfűzedelet szuronyok forrósága, tenger katonák, lobogó temperamentuma: mindez együtt az a szép idő, amitől a győzelem isteni fűrtje megérik. Már napok óta csordul is belőle bőven az édes piros lé, a dicsőség, a miből a egyszerű szűret kiltűnő vámszedője, Hófer generális orosz-világ előtt a magyar katonák javára könnyel el legelőbbel.

Mindenütt magyar katonák dolgoznak legelő, legelőbbel az óriási típusú kádban. Nevükön hangos a világ. Magyar katonák, deres fejtű néplélekük verték agyon és zavarták vissza a Kárpátokba beszabdult veszett farkas csordát az oroszoknak. Magyar tábornok parancsára magyar katonák védtek meg Przemysl várát, kücsát az osztrák arományoknak, Sziléziának, Csehországnak, Bécsnek magának és a dicsőséges Németországnak. Dicsőreiket hangoztatja Boroevics, a hírtelen népszerű vált tábornok Galiciában és Potiorek a déli harctéren, azzal van teie a nagynémet s mi több, a csak a a mi legelőbb: az osztrák sajtó.

Mindenütt, ahol a legdicsőségesebb haditényeket jegyzik föl a jövőre számára a krónikások, a magyar nevet írják legelőbbel, mindenféle magyar katonák. A huszárok, a fantázia hősei, a ki megereztelt kantárszárral a lehetlenség aranyegébe röpül, a magyar bakák, a ki a raiant képviselet a hadseregben, mint orosz nyugodtan operáló katona s a magyar tűzért, a hadsereg tudósait, akik minden nap emlegetik a berlini lapok, maga nagy aróvolságunk is kölcsönkéri tőlünk.

Százsor említik magasztalásai a magyar katona dicsőségét, de mi nem érjük be vele, százsor és ezerszer akarjuk még hallani s hangoztatjuk magunk is, minden áizsemérem nélkül. Oly keveset tudott már róluak a világ, dicsőségünk egy elrozsdásodott már, idegen nációkba annyit beleolvasztgattak bennünk, hogy nem lehet most szégyen, ha fiaink győzel-

mein megmámorosodva magunk is innjuk most dicsőségünk trombitáját: a magyar a világ első katonája! S ezt nem elég most valent, ezt meg kell tanulni mindenkinék és mindenütt és nem szabad elfelejteni — hej, régi szép szobás szeriat! — majd az áldomásívásnál se!

Mikor lesz az? Magyar fiuk, mióta álltok már a történelem legvéresebb csatamezőin? Hónapok óta? Órák óta? Percek óta? Mindegy az, éppen most nem sza-

bad lankadni fiuk. Ahol ti vagytok, ott nappal éjszaka van a puskapor füstjéti, éjszaka nappal van az ágyuk tűzjéti s ez a fűt gomolyog hazátok jövődjén is. Minden pillanattal, melyet a csatamezőn megálltok, egy-egy évszázad lényesedik ki jövődjén. Csak még egy kicsit szorítsátok fiuk, izom ne lankadjon, lélek ne csüggedjen s egy nagy rohammal a dicsőség sáncziból a halhatatlanság ormaira lendültek föl magatokkal nemzetetekel!

A világtörténelem legnagyobb csatája.

A lángbaborult államok élet-halál harca.

Győzelem csak a szövetséges hadak fegyvereit koszoruzhatja a népek háborujában.

A háboru óriási kürdelme mára mit sem változott. Irizatos erejével folyik az egyforma változatlanlansággal az összes európai harciszintereken.

E nagy világháboru rémes forgalgában vigasztaló tudattal csak az öltöhet el bennünket, hogy fegyvereket és szövetségesekéket ma is mindenféle dicsőség koronázta, mely sejtetni enged, hogy már nincs messze az idő, mikor bekövetkezik végső nagy diadalunk.

Mai híreink a következők:

Hetvener orosz pusztult el Przemysl alatt.

Berlin, okt. 22.

A „Vossische Zeitung” külön tudósírója jelent Bécsebel lapjának: Az oroszok saját veszteségüket Przemysl ostrománál nem negyven, hanem hetvenerre teszik. Ezt az óriási kárt a szárszöldi aknák okozták az oroszoknak. A hír ebben a formájában lebergi lapokban jelent meg, amelyek pedig tudvalevően orosz cenzura alatt állanak.

A „Reichspost” harctéri tudósi-

tója jelent Galiciából: A csapataink által a legutóbbi napokban elfett foglyok számát két ezrednyire teszik. Amint mondják, minden talpalatnyi helyért küzdünk kell, naponta körülbelül egy kilométernyit haladhatunk előre.

Galiciában üldözzük már a kivert oroszokat.

Körösmező, okt. 22.

Az ország területéről kivert oroszok a Tatár-hágón át menekültek galicai területre, mintán Körösmezőn az állomást és fűrésztelést felgyújtották és tizenhat magánházat is főperzselték. Csapataink egyre nyomában jártak az ellenségnek. A Tatár-hágóra küldött őrszaraink azt jelentették, hogy már ott sincs ellenség. A hágóról látni lehetett, hogy az oroszok felgyújtották Jablonicát és futva menekültek Galicia belseje felé. Tegnap reggel derék honvédfűzereink két ágyulövést tettek puhatóldzás előjából s mivel a hátráló orosz sereg erre nem válaszolt, csapataink szintén galicai területre léptek, hogy tovább üldözzék az or-

szágból kivert oroszokat. A magyar határmenti lakosság között mindjobbban helyreáll a nyugalom, az elmenekült lakosság egyre nagyobb tömegekben tér vissza otthonába. Körösmezőn a közigazgatás már szintén rendszeresen működik.

Az Uzsoknál betört, de onnan már reggelen kivert oroszok kis csapatokban menekültek vissza Galicia belseje felé. A menekülő orosz csapatok nem tudták feltartóztatni honvédeink előnyomulását a Galicia területén is üldözik seregeink az ellenséget. Az uzsocki szoroson átkelt üldöző seregeink párhuzamosan halad előre a másik két sereggel, amely a többi kágókon át üldözi az oroszot immár Galicia területén.

Ujabb sikereink a galicai harctéren.

Középgaliciában, különösen a Strviaz folyótól északra, a csata hevessége még fokozódott.

Támadásunk állandóan tért hódít kelet felé. Egyes különösen fontos magaslatok birtokáért mindkét részről rendkívül elkeseredett küzdelem folyt. Az ellenségnek minden kísérlete, hogy a Magierát tőlünk ismét visszahódítsa, megghiúsult. Ellenben a mi csapataink elfoglalták a Tyszkovoctól északkeletre fekvő magaslatot, amely nagy vetékedés tárgya volt.

Magierától délre az ellenséget több helységről kiűztük. Ezekben a harcokban ismét sok orosz, köztük egy tábornokot fogtunk el és gépfegyvereket is zsákmányoltunk. A foglyok ágyutűzűnknek rettenetes hatásáról adnak hírt. A Strviaztól délre, ahol harcovelunk Stry-Sambor mögé nyulik, áll a csata. Stryit, Körösmezőt, Szerethet csapataink az ellenség elkergetése után birtokukba vették.

Hófer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az oroszok várakozó taktikája.

Rotterdam, okt. 22.

A „Times” jelesül párisi forrásból, hogy Varsóban szakadatlanul heliztik az ágyudörgés, a hírlapok azonban, tekintet nélkül szokra a hírszertelekre, hogy ellenséges csapatok közelednek Varsó felé, nagyon nyugodtan viselkednek. A harc kimenetele még távol van. Az orosz vezérkar nyilván várakozó taktikát követ, mert különben érthetetlen volna, hogy a németeknek időt engednek arra, hogy magukat elszácolhassák. Megbízható hírek szerint a németeknek ez a szándékuk, hogy Lengyelországban telelnek át, ahol már eddig lehetőleg nyugalmat és lovat is összegyűjtöttek. A kielői és mlec-kovi parasztság szabad csapatokat

alkított és ezek minden megtorlás nélkül folytathatják üzemeiket. A Vistula felé vezető összes utak német szállítóközlekedéssel vannak telve.

Orosz területen lesz a döntő csata.

Koppenhága, okt. 22.

A londoni Observer jelentései Pétervártól, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceg elhatározta, hogy a döntő csatákat orosz területen fogja megvívni. Ezért a csapatok, amelyek már csaknem Krakóig nyomultak előre, arra vonták vissza, amely a Kárpátok aljából, Przemyszlő felé észak felé, a Szan és a Vistula mentén 200 kilométernyire elnyúlik.

Az orosz nagyvezérkar jelentése.

Pétervár, okt. 22.

A nagyvezérkar jelentései október 17-i kelettel: A keletporoszországi fronton és a Vistula völgyében még mindig nincs szemlélhető változás.

Szentpétervár megerősítése.

Szófia, okt. 22.

Az egyik európai hatalom szófiai követsége azt az értesítést kapta, hogy Szentpétervárot megkezdődtek a megerősítési munkálatok. A hadvezetőség felragasztotta tudatja a lakossággal, hogy az erődítési munkálatokat csak óvatosságból kezdte el, és féltelenre semmi ok sincs.

Tüntetések az orosz fővárosban.

Koppenhága, okt. 22.

A Politika pétervári jelentése szerint az orosz fővárosban, az oroszokat Keletporoszországban éri vereségek közismertására jutása után vasárnap nagy tüntetések voltak.

Szerbia sebesültjei.

Róma, okt. 22.

Az olasz főhivatalos „Tribuna” Néből a következő kommunikációt hozza: A szerb közegészségügyi hivatal adatai szerint Szerbiában ápolás alatt van 20.000 sebesült tiszt közlegény, akik az osztrák és magyar hadsereg elleni csatákban sebesültek meg. Körülbelül négyezer azoknak száma akik fölépültek és visszatértek a harcra. (Az adatok helyessége természetesen nem ellenőrizhető.)

Oroszország ismét Bulgárián át akar szállítani Szerbiának.

Bécs, okt. 22.

Szófiából jelentik a „Sádel. Cor.”-nek: A ruszofil Mir című lap, Gescow volt bolgár miniszterelnök újságja, a következő közvéleményi teszi közzé: Sawinski ur, orosz meghatalmozott miniszter utólag lépéseket tett Radoslawow miniszterelnöknek, hogy kicso-

zolja nála az engedelmét, amely szerint orosz hadianyagot Bulgárián át szállíthasson Szerbia számára. Sawinski ur ezáltal nyomtalanul kivázkozott a hágal egyezmény 8. pontjára, amely a semleges államok területén át való hadianyagszállítást nem tiltja el. Radoslawow miniszterelnök elismerte, hogy a hágal egyezmény ezt csakugyan nem tiltja, de kijelentette, hogy az egyezmény a semleges államokat ennek megengedésére nem is kötelezi. Bulgária meg akarja őrizni szigorú semlegességét és ezért ismétlenül megtagadja a Szerbia számára való átszállítást engedelmét.

Török figyelmeztetés Szerbiának.

Bécs, okt. 22.

Konstantinápolyból jelentik: Politikai körökben beszélnek, hogy a török kormány a szerb kabinet figyelmét igen nyomtatékos formában hívta fel az ujszerbiai eseményekre, ahol ugyanis a szerb-török békeszerződés határozataival ellentétben a mohamedánokat fegyveres szolgálata kényszerítik és sokat kell szenvedniük a szerb kormányzat alatt. Törökország Szerbiától ez állapot azonnali becsüztetését követeli, mert ez — mint mondja — a török közvéleményt hihetetlenül izgatja.

Német előnyomulás Dixmudenél és Arrasnál.

Berlin, okt. 22.

Németalföldi jelentések szerint német előreszök a szövetségesek előreszök Arras és Roye között sikeresen visszavonult. A németek előnyomulása Dixmudenél sikeresen halad előre, noha a szövetséges csapatoknak az angol hajósgyök erős segítségével nyújtanak.

Hága, okt. 22.

Hivatalos francia jelentés szerint egy nehéz német ágyú tegnap délután sikeresen bombázta a francia frontot Newport és Lowis között Dixmudenél keletre. A belgák Roulersig nyomultak előre.

Hága, okt. 22.

Ypera környékén még mindig heves harc folyik. Különösen heves a tűzharc

Milanó, okt. 22.

Párisból jelentik a németek Roye és Arras között óriási mennyiségű lövészárkokat találtak amelyeket egyszerűen felhasználtak a harcban. A lövészárkok tulajdonképpen az északi nagy csatorna, amelynek befejezésén dolgoztak. Az árok hossza kilencvenöt kilométer. Egész száraz állapotban foglalták el a németek és most kitűnő fedezékül szolgál.

A németek Calais felé nyomulnak.

Berlin, okt. 22.

Koppenhágán át jelentik: A Daily Chronicle táviratot közöl a nyugati harctéren levő haditudósítójától, aki azt közli, hogy a német sereg Dünkirchennél át akarja törni a szövetséges sereg vonalát, hogy Calaisnál és Boulognenél elérje a francia tengerpartot.

Elzászban megverték a franciákat.

Strasbourg, okt. 21.

Erős francia csapatok az utóbbi napokban ismételen kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, hogy bátorhessenek Elzász földjére, de a német sereg a Weserlin- és a Münster völgy felől nagy erővel vert vissza a franciákat a messzire kergette az elzászi határtól nyugat felé.

Pánik Calaisban.

Stockholm, okt. 22.

Rotterdamból érkezett jelentés szerint Oostendébe újabb angol csapatok érkeztek. Ugyanezt a hírt egy rotterdami cáfolat egyszerűen hazugságnak minősít. A bizsajzás a valótlan távirat szerint a legnagyobb sietséggel történnék, hogy az angol csapatok egyesülhessenek a bulga-angol hadseregroncsaival, amelyek az angol-francia csapatokkal együtt Yperzig nyomultak elő. A győlekezésnek az lenne a célja, hogy az így összesereglett negyedmilliónyi katoná erős támadást intézzen a német jobbzárny ellen. Calais népe pánikszorban meakul a német támadástól való féltésben. Egy angol páncélos a pári védelmere Dünkirchen és Calais között manővroz.

Heves harcok az Északi-tenger partján.

Budapest, okt. 22.

Az Yzer csatornánál csapataink még heves harcban állanak.

Az ellenség Nieuporitól északra a tenger felől támadta tűzérsgét.

Egy angol torpedóhazárdot eközben tűzérsgünk harcceptelené tett.

Lille felől nyugatra a harcok tovább tartanak. Csapataink ott is offenzívába mentek át és az ellenséget több ponton visszaverték.

Mintegy kétezer angol elfogtunk és több géplegyvert zsákmányoltunk.

Hötendorfi Conrad fia megsebesült

Budapesti tudósítónk táviratozza a szűbb bizottság engedélyével:

Hötendorfi Conrad vezérkari főnök egyik fia, Hötendorfi Conrad Herbert közeli halált halt a harctéren. A vezérkari főnöknek második fia is vétét ontotta a harctéren. Hötendorfi Conrad Ervin vezérkari főhadnagy egy shrapnellől a felső combján megsebesült.

Károly király utolsó intelme.

Koppenhága, okt. 22.

Pétervári jelentések szerint Carp, a román konzervatívok vezére kijelentette, hogy Románia továbbra is semleges marad. Károly király azt ajánlotta utódjának, hogy őrizze meg a semlegességet továbbra is. A király utolsó szavai ezek voltak:

— Légy kímélettel a kaza iránt, ne onts vért!

Ferdinánd király, úgy mondják,

Bratiansu-val szemben úgy nyilatkozott, hogy nem fog eltérni elődje politikájától.

Az olasz szocialisták nem engednek a semlegességből.

Róma, október 22.

A Sieseni-ügynökség jelentései Bolognából tegnap kelettel: Az egyesült szocialista párt vezéreit álsát tartották, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetről tanácskozzanak. Mussolini, az Avanti igazgatója, napirendet terjesztett elő, amely kijelenti, hogy az abszolút semlegességnek az a formulája, melyet a párt addig helyesnek tartott, tekintettel a nemzetközi helyzetre, mely egyre bonyolultabb és ismeretlen veszélyeket rejt magában, tulajdonosan dogmatikus és korlátozó. A párt tehát fenntartja magának azt a jogot, hogy a jövőben az eseményekhez képest határozza meg és berendezkedjék a háboru lehetőségére.

Mussolini napirendjét a tanácskozás egyetlen tagja sem fogadta el és a párt vezére az olasz munkássághoz intézett manifesztumokban újra hangsúlyozták, hogy ragaszkodnak a párt régi határozatahoz, a háboru ellen foglalnak állást és a régi elhatározásukon semmi körülmények között nem változtatnak. Mussolini erre lemondott az Avanti igazgatóságáról.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 23. Péntek Róm. kath. Ignác. Kap. Protestáns Ignác. Ksp. Görög-orosz Október 10 Eu lamp Nap kei 6 óra 30 perokor nyug azik 4 óra 58 perokor.

Időjárás. Lányogtalan hőváltás és elváltva, inkább csak délen megkeleten, osapadékok. Sürgönyprognoza: hűvös, délen, keleten elvívó osapadékok Déli hőmérséklet: 10 fok C.

— Tanyai Istentisztelet a rafarmátusoknál. Szives tudomására hozom a tanyai református híveknek hogy f. hó 25 én délsőlt a szokásos időben a rákos tanyai iskolánál tartok Istentiszteletet. A ri Antal, külterületi hioktató s. lelkes.

— Az iparhatóság megbizottak választása. A törvény értelmében az első fokú iparhatóság mellé minden évben 20 iparhatósági megbizottat kell választani. Ezeknek választását a városi tanács mai ülésében nov. 8 ik napjára tűzte ki.

— Pályázat ösztöndíjra. A Csanádmegyei Tanító Egyesület pályázatot hirdet a kezelése alatt álló Erzsébet-nisz kamatainak elnyerhetésére. Folyamodhatnak az egyesület kölcsékében volt tanítók és tanítónők gyermekei. Pályázataikat elsősorban tanítóképző intézetek, másodsorban középiskolai tanulók. Ha pedig ilyenek nem pályáznának akkor az ösztöndíj bármily más alsófokú intézet tanulóinak kiadatik, ha egyebekben arra legérdemesebb. Kellően felszerelt kérvények 1914. november 18 ig Lengyel János egyesületi elnökhez Ref. Kovácskázára adandók be.

— Az áltöttingeni próféta. Az áltöttingeni kolostorban, ahogy a német lapok írják, egy 1841 ből

származó pergamentre írt jóslatot találtak, a melyet egy odavaió szerzetes írt. A jóvendőmondás a következőképpen szól: „Az 1914-ik év nagyon eredménytelen lesz. Júliusban nagy események történnek. Janius végeztet a politikai gyilkosság történi, a melynek nyomában a háboru borzalmi következik. Augustus 1. én nyolc hadiüzenet történik, amelyeket az európai kormányok intéznek egymáshoz. Auszria és Németország győzelmesen vezetnek. Németország állandóan siterket ér el. Auszria ugyancsak győzelmes csatákat nyer. Szeptember és október véres időzotokat követel az emberek millióitól. Karácsonyra két császár Auszria és Németország részéről a békét diktálja. A béce eredménye, hogy Belgiumot elfoglalják a népek. Franciaországból kis állam lesz, Oroszország uralkodó családját borzalmis kgyetlenségnek között meggyilkolják és Anglia tengeri ereje megtörik. A két szövetséges állam mellett egy ázsiai ember vezetése alatt óriási egységű azizáv birodalom áll, a melyet azonban az elkövetkező évszázadok alatt a germánok legyűrnék és csak ezután az új világraszóló tűzvész után szabaddá válik a nemzetek szentvedésért. Az ismeretlen nacionalistájú állítólagos jóslat meg Tanács asszonyaál is jobban volt - vagy van? - informálva a jóvendőről.

Hová köldjék? A H dszegélyző Hivata: rubszeműt és párnát is kért a hadbavonultak számára. A felhívás igen szép eredménnyel is jár, szinte az országban, városokban, falvakban, sőt a tanyákon is befeladozóan nyilvánult meg ebben az irányban is a nép szeretete és adakozókedve. De sokan fordulnak a Hadsegélyzőkhöz, hogy szívesen adományoznak meg egy ruhazeműt, ha ezt a közögi előjáróságokhoz lehet beszolgáltatni, amely összegyűjtve juttatná rendelkezésre helyére a helyt. Az egyszerű falusi nép gondol erre különösen, s az előjáróságok bizonyára támogatást nyújtanak majd ehhez a megoldáshoz. Költség elg volna vele, mert hiszen a vasut, vagy postai szállitás díjmentes, ha a szállítólevélre ezt jegyzik fel: A háboruban lévő katonáknak szánt szerelésekadomány.

Művészestély az Urániában. A vidéki színházak közül igen sokan, a háborura való tekintettel szerződés nélkül maradtak. A legkiválóbbak is elvesztették működési területüket, mert több igazgató nem nyilatkozta meg az ősz szezonát abban a hitben, hogy a közönség egy sem látogalja a színházat. A színház direktorok ezen fellogása nem helyes, mert a közönség tisztában van ezzel, hogy a színház látogatása a színházak pártolását, a kik kulturálisziói teljesítenek, szinte hazafias kötelesség. A makói Uránia színház ezekre való tekintettel vállalkozott arra, hogy több kiváló vidéki színészerőt foglalkoztat és művészkidatást tart. E hó 24 én szombaton, és 25 én vasárnap este a szegedi és debreceni színházak kiváló erőt lépnek fel az Urániában és több apróságot, háborus aktualitási adnak elő. Szinre kerül: „Akk ilhonn maradtak, Helta Jeno egyfelvonásos bájos darabja; a Vig színházban több mint ötven előadást ért. „Rádó”, Falk Richárd a szerzője. E darab bájosan szellemesen foglalkozik azzal, hogy most

kivétel nélkül mindenki lelkesülten és önfeláldozóan áldoz tőle telhetőleg. Megkapó egy öreg zsidó gondolkodásának megfestése, a mint egyetlen lát a háboruba bocsátja. E'ö-dásra kerül még a „Mozgósítás” és a „Meg van a béke” című apróságok. Az előadók neveit az igazgatóság külön plakátirozza. Joggal remélhető, hogy az élvezetes előadásra a közönség tömegesen fog megjelenni.

Nőiruhaszabászati tanfolyam. Koch J. az „Európa” című szabászati rendszer felállólja rövidesen megnyitja nőiruhaszabászati tanfolyamát a „Korzó szálloda” nagytermében. Tandij 15 korona. (Utólag fizetendő.) Megbizotítja már ide érkezett, aki a hölgyvilágot látogatja, beiratkozás végett. Érdeklődők felvilágosítás végett jelentkezhetnek e lap kiadóhivatalánál.

A trónörökös pár gyilkosai.

A szerajevói tárgyaláson megállapították, hogy a szerb kormány adta a bombákat a merénylőknek.

Szerajevó, okt. 22.

A trónörökös pár gyilkosainak pörét ma Jovanovics Jovo tanu kihallgatásával kezdte meg a bíróság. A tanu vallomása teljesen jelentéktelen volt, nem sokat tudott mondani Jovanovics Ljubica tanitónő sem. Annál érdekesebb volt Stojanics Dragutinak, a szerb államvasutak tisztviselőjének vallomása. Stojanovics elmondta, hogy tudott a trónörökös ellen tervezett merénylőről és arról a szófiai udvarnál, ahova állítólag elment, jelentést akart tenni. Visszatért Belgrádba, hogy bizonyítékokat szerezzen és Temesvárra is elment, ahol azonban mint szerb kém: elfogták. A merénylőről semmitéle konkrét adatot sem képes felhozni. Ő is tagja volt a komitációs-bndáknak és Tankosics őrnagy alatti szolgálat. A komitációs fegyverekkel és bombákkal voltak ellátva, hogy utóbbiakkal hidakat és házakat robbantsanak. Körülbelül egy hónapjal a merénylet előtt Pribicevics Milán azt kérdezte a tanutól, hogy nem lenne hajlandó Boszniában egy megbízatásnak eleget tenni. A tanu azonban nem akart Boszniába menni. Belgrádban hallotta, hogy Pribicevics Boszniába ment, hogy mindent előkészítsen a háborura. Boszniát elárastották fegyverekkel. Ciganovics Milán a merénylet után emennekült Belgrádból. Minthogy a háboru után a komitációsaknak be kellett szolgáltatniok fegyverüket a kormánynak és így a merénylőket csak a szerb kormány, illetve annak szervei láthatták el bombákkal.

Grabec és Cabrinovics vádlottak a tanu osztrák-magyar kémnek mondják. Megállapítja ezután a bíróság, hogy a nevezetteknek kívül tudott még Belgrádban a merénylőről Sarai Grujó, egy Bukovács nevű bosnyák mosim és végül egy titokzatos harmadik, valami dr. Karimirovics, aki a kievi teológiai egyetemen abszolvált, de nem akart pap lenni. Karimirovics Tankosicsnak legjobb barátja volt. Ezután fölolvasták és Dusan Silmi kragujeváci szokola-egyesületnek Szerbiában kifejtett működéséről szóló 1912-13. évi jelentését. Ebben a következő szólasformák fordulnak elő:

— Meg kell, hogy látogassuk a Drinán túl élő testvéreinket. Fel kell keresni Szerajevó várost és teljesíteniük kell Szent Száva rendelkezését. At kell mennünk a Romanje-hegyen, hogy lássuk, miért borul köd Travnikra.

A közgyűlésen a szokolaérdekek hathatós támogatásáért külön köszönetet szavaztak a Narodna Odbrának és a Samadia hadosztály parancsnokságának. A kragujeváci Szokolaegyesület elnöke Kovacsevics Mihajlo szerb gyalogsági őrnagy, a felügyelő-bizottság elnöke pedig Tasovacs szerb tüzérségi őrnagy. Cabrinovics vádlott tagadja a Narodna Odbrával való összeköttetést, de azt tudja, hogy a Narodna Odbrana egyik oka a mostani háborunak. Mitro József tanu, aki Cabrinovicsot a Miljacska folyóban elfogta, elmondja, hogy Cabrinovicsnál a szerajevói szerb radikális Nard című lap ünnepi számának egy példányát találták és arra a kérdésre, hogy szerb-e, azt felelte:

— Igen szerb vagyok, egy hős! Cabrinovics ezt tagadja, Grear Irán tanu felolvasott vallomásából kiderül, hogy ez a tanu Belgrádban és Jagodinádan sokat fordult meg szerb körökben. Belgrádban ismereteket kötött egy forradalmi diákegyesülés tagjaival, amelynek elója Auszriának gyöngyítése volt merénylőkkel, kémkedésekkel és torradalom előkészítésével. Amikor a tanu felszólították, hogy lépjen be ebbe az egyesületbe, ezt visszautasította.

A trónörökös pár gyilkosai bünpörnek folytatódagos tárgyalása során felolvasták Horvalics József tanu vallomását, amelyből kiderül, hogy Belgrádban oly egyesületek is vannak, amelyeknek törekvése arra irányul, hogy valamennyi osztrák és magyar tábornokot megöljenek, hogy így a monarchia hadserege vezetők nélkül maradjon.

Ilyen egyesületek vannak Boszniában, Dalmáciában és Horvátországban is. A tanu többször megbüntették Auszriában nacionalista érzelmei miatt. Jaglisics Zovó azt mondja vallomásában, hogy a Narodna Odbrana tagjainak az is feladata volt, hogy monarchia katonáit dezertálásra bírják és hogy a vasutvona lakait és löporraktárakat a levegőbe röpítsék.

Princip, Cabrinovics és Grabec a tárgyalás folyamán nagyon szíhvóan vitelkedtek. Az elnök megfenyitette őket. Grabec a többi közt azt mondta, hogy a tanuvallomásokra vonatkozó indítványai csak félre akarta vezetni a törvényszéket, hiszen őt ugys csak husz évi börtönrre ítéltetik.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(635)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

— Éljen Pietro! Éljen a római férfiak barátja! Éljen! karsogta vissza a nép. Lássuk Márta kisasszonyt! Lássuk a kedves „Aranyhalacska”! kiáltozták egeiverő tombofással.

Pietro pillanatra elfünt az ablakból. Mikor visszajött, Mártát hozta magával.

A szegény leányka, ki ilyen üntetést még soha sem látott, remegve lépett az ablakhoz és jobbra-bajra köszöngötte hallozgot.

A nép rivalgott, éljenzett. — Jegyet! Jegyet! Nyissanak pénziárt! kiáltotta a nép. Nyissák fel a cirkusz kaput, lássuk az „Aranyhalacska” táncát, lássuk, lássuk.

Pietro lekiáltott.

— A rendőrség beállította a mai előadást, lávozzanak urak, Márta kisasszony mai napon Morello

Georgo herceg menyasszonya lesz.

E szavak hallatára a lelkes tömeg tökéletesen elvesztette az esztét.

Verték, ütötték a cirkusz kaput, mindenáron táncolni akarták látni azt a komédiás leányt, kit a fiatal Morello herceg megsértett és akil az öreg Morello herceg feleségül választott.

— Szélsverjük a cirkuszt a rendőrséggel együtt, ha be nem eresztenek! zugta a nép.

Es mit volt mit tenni?

A cirkusz boldog igazgatója a rendőrökökhöz futott és a beállítás visszavonását kérte.

Minthogy pedig a rendőrököt a rendőri közegek a üntetéstől kelősen tájékozták s megjegyezték hogy csakis ugy lesz a lármának és zajnak vége, ha a tömeget a cirkuszba beeresztik, a rendőrök nem húzták újat a nép akaratával, hanem visszavonta beállító rendelkezését.

A cirkusz kaput feltárták s pár perc alatt minden hely, minden talpalatnyi föld el volt foglalva.

Mártát valóságos előtörték virágokkal, koszorúkkal, narancssal és cukorkákkal.

Huszokétszer táncolta el a tárdást, ugy, hogy már nem bírta tovább s a huszokharmadstori tomboló kthivásr Pietro és az igazgató kerjaira támaszkodva jött ki és kért bocsánatot, hogy nem folytathatja a táncot.

Előadás után a nép távozott a cirkuszból, szinte oszlott az utcákon, de amerre mentek, mindenütt hangosan tárgyalták az eseményeket s dicsérték a gyönyörűséges és kedves magyar leányt.

(Folyt. köv.)

Kiadó hagymaföld

zöldség, gabona és lucernásnak

Iritz Miksánál.

Haszonbérbe kiadó

sz 6 bébai határban Makótól egy óra járásra a Zsiller-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hígy natermeies alatt ezen föld még nem volt. Értkeznél lehet: Dr. Holler György ügyvédnél, Dosszffy-tér 7. és 10. sz. a.

A Zeitler-gőzmalomban

szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára kocsinként 2 korona, finomabb

3 " "

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

Makulatur - papir

kiadóhivatalunkban jutányos áron kapható.

5 és fél láncc

hereföld

a városban azonnali kaszálásra jutányos áron eladó.

Tudakozódní lehet :

Dr. Kiss Pál

ügyvédi irodájában, Hajna!-u 3.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörbesség és mindenféle bőrtisztálanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajjijító 1 korona. Ezen piperezserok több kiállításra érmekekkel lettek kiállítva.

Haszonbérbeadás.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező gerizdesi kenderföldek, 14 kishold belső járandó és egy darab ardicsi szőlőföld 1914. október 1 től haszonbérbeadó. Ertekezhetni lehet dr. Kozma János makói ügyvédnél.

Egy szobás

garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással, kis verandával KIADÓ.

Cim a kiadóhivatalban.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIAKKAL a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

drogériájában, Makó, (Főtér.)

Kapható következő fajokban:

Absinth	Kavó
Allasch kömény	Maraschine
Angol keserű	Meggy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Őszi barack
Chartreuse	Rosztopcsin
Csészárkörte zöld	Rózsa
Curaso	Vanilla
Kajszin	

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

::: granit sirkövek :::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat ujonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton siboltokat

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalok 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

... KÖNYVNYOMDA ...

: LAPKADÓ VÁLI ALAT :

Elvállal :

- Eljegyzési kártyák
- Meghívók,
- Üzleti könyvek,
- Számlák,
- Levélpapírok,
- Borítékok,
- Névjegyek,
- Könyvek, folyóiratok,
- Gyászlapok és
- Falragaszok előállítását.

A
MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
a vármegye legelterjedtebb
x x x x napilapja. x x x x

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

Helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 7 korona.
Fél " . . . 3 K. 50 F.
Egy óra 60 fill.

Vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 14 kor.
Fél " . . . 7 " .
Negyed " . . . 3 50 f.
Egy óra 1 kor. 20 fill.

Hirdetéseket felvesz a
o o o kiadóhivatal o o o

Telefon szám 124.

Telefon szám 124.

NAGY HAZAFIAS SZINI ELŐADÁS a makói Uránia-színházban.

A vidék elsőrendű művészeiből alakult szintársulat által. Baranyai László, a debreceni színház művészenek felléptével szombaton 24-én este 8-kor, vasárnap 25-én d. u. fél 4 és este 8 órakor. Szinre kerül:

Mi a hazza?

Melodráma. Irta: Abrányi Emil. Előadja Baranyai László.

A budapesti Víg-színházban eddig 50 előadást ért

Akik itthon maradtak.

Irta: Heltai Jenő.

Személyek:

A nagypapa	Baranyai László
Fiatal asszony	Szűts Mariiska.
Fiatal leány	Kocsis Ilus
Egy fiú	Sárossy Ferenc.

Víg játék 1 felvonásban.

Meg van a béke.

Személyek:

A tábornok	Baróthy György
A férj	Baranyai László
A feleség	Kocsis Ilus
Szobaleány	Szűts Mariiska

Víg párjelenet. Mozgósítás.

Személyek:

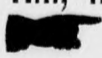
Feleség	Kocsis Ilus
Férj	Baranyai L.

A budapesti Magyar Színház nagyszerű háborús aktuális slágerdarabja.

Irta: Falk Richárd. Riadó! Történik a galíciái határszélen.

Személyek:

Selig Jakab kiskereskedő	Baranyai László	A kozák	Baróthy György
Lajos fia huszár	Bende László	Mari	Kocsis Ilus
Miska freiter	Sárossy Ferenc		

Helyárak: I. hely 1 korona 60 fill., II. hely 1 korona 20 fill., III. hely 60 fillér. Délután félhelyárak. Jegyek számozva vannak, előre válthatók Vénzi Dzsóz üzletében.